N°. 2552

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1855.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG 19 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 September.

Wij roepen met heuschen aandrang de belangstelling onzer lezers in voor de hier volgende opwekking, die dezer dagen ten geleide van de statuten en prentbeschrijving der thans ook in Nederland post gevat hebbende Dusseldorpsche »*Vereeniging ter Verspreiding van Gewijde Kunstprenten*" door den heer Alberdingk Thijm is uitgegeven:

»De ondergeteekende veroorlooft zich de aandacht van het Hoogwaardig Episkopaat in Nederland, van de verdere Zeer Eerwaarde Geestelijkheid en van alle voorstanders der katholieke Kunst een oogenblik in te roepen over de VEREENIGING TOT VERSPREIDING DER GEWIJDE KUNSTPRENTEN, welker Hoofdbestuur te Dusseldorp gevestigd is, en waarvan men, op zijn verzoek, de bijzondere vertegenwoordiging in Nederland aan den Uitgever en Boekhandelaar C. L. van Langenhuysen te Amsterdam heeft opgedragen.

»Die Vereeniging, uit liefde Gods gesticht, en geheel belangeloos bestuurd door achtenswaardige priesters, uitstekende kunstenaars en volijverige leeken, heeft zich ten doel gesteld, en verwezenlijkt nu reeds sinds 14 jaren: de Uitgave der schoonste, echt Katholieke Kunstplaten en Prentjens, wier onderwerpen aan de Evangeliën en Heiligen-legenden ontleend zijn, tot nog lager prijs dan die voor de smakelooste, de meest wereldsche en slecht bewerkte fransche, zoogezegde »religieuse" prenten en prentjens betaald wordt.

»De Vereeniging bestaat in Duitschland uit ontelbare leden, en hoopt er ook in Nederland een goed getal aan te winnen. Voor Nederland is de prijs van het lidmaatschap op *f* 5 p. jaar bepaald. Daarvoor ontvangt men tusschen de 60 en 100 keurig op staal gegraveerde grootere en kleinere heilige prenten; dat wil zeggen van 6 tot 48 exemplaren van 9 a 10 verschillende voorstellingen p. jaar. De talrijke exemplaren zijn bestemd om weggegeven te worden. Een lid kan zich echter ook natuurlijk met vier vrienden verstaan, en ieder ontvangt daarvoor *f* 1 in 't jaar de exemplaren van verschillende Heiligenbeeltenissen en andere onderwerpen. Zoo zal bijv. wie voor *f* 1 zich een vijfde aandeel verschaft in een lidmaatschap over 1854, daarvoor ontvangen: 1 plaat in 4°, 8 platen in 8°, 6 in 18° en de kans, bij verloting onder de 5 vrienden, eene folio prezent-plaat te trekken, voorstellende »de H. Maagd met het Kind Jesus," een gadeloos meesterstuk van den beroemden en godvruchtigen E. Deger, heerlijk gegraveerd door Stang.

Van de beste kunsttafereelen der Oud-Italiaansche, Oud-Duitsche, Oud-Nederlandsche en Nieuwere Duitsche Kunstscholen krijgt men aldus eene schoone kollektie in keurige staalgravure, bij elkander.

»Men kan, wanneer men lid wordt voor den loopenden jaargang, tot geringen prijs exemplaren van de verschillende uitgaven der vroegere jaargangen bekomen. Men zal daarbij vinden: vooreerst verschillende afbeeldingen van den Zaligmaker; voords de twaalf apostelen van den grooten bekeerling, Friedrich Overbeck, stichter en hoofd der nieuwere christelijke kunstschool; men vindt er bij — eene schoone afbeelding van Bonifacius, den doop toedienende; zoo mede van andere heldhaftige geloofsverkondigers in deze landen; van de meest beroemde en geliefde Heiligen: de vier kerkleeraars, Augustinus, Hieronymus, Ambrosius en Gregorius; van den H. Benedictus, Bernardus, Franciscus van Assisi, Ste Clara, Thomas van Aquinen, Carolus Borromæus, de H. H. Ignatius en Franciscus Xaverius; verschillende voorstellingen van de allerheiligste Maagd, in de belangrijkste oogenblikken van haar leven; heerlijke tafereelen van het laatste Avondmaal in groot formaat; liefelijke beelden van heilige vrouwen, waaronder van de nederlandsche Ste Geertruida en Ste Goedela; in één woord, tallooze stichtende plaatjens door de eerste meesters.

»In zonderheid zijn de kleinere formaten ook voor Bidprentjens geschikt. De meeste Christenen zullen hunne patronen op die heerlijk geteekende en gegraveerde prentjens te-rug-vinden; men kan, des verlangende, eene keuze doen van de genen, die men in groote getale zou willen ontbieden.

»Men zie dit alles nader toegelicht door de bijgaande prospektussen, bevattende de statuten der Vereeniging benevens opgaven der prijzen voor nagevraagde exemplaren, en eene lijst van al wat de Vereeniging tot dus verre heeft uitgegeven.

»Ten slotte zij hier nog medegedeeld, hoe onlangs de Vereeniging de voldoening mocht smaken, dat de Heilige Vader, om het loffelijk doel en de schoone uitkomsten van Stichting, verkregen door de schoonste middelen der Kunst, aan al hare Leden zijnen Apostolischen Zegen verleend heeft, bij breve van 4 Jan. ll.

»Meerdere aanprijzing van de zaak en levendiger uitnoodiging om zich tot lid der Vereeniging bij den heer van Langenhuysen te doen inschrijven, mag overbodig worden geacht.

» Zandvoort, St. Hippolytus (13 Aug.), 1855.

»J. A. ALBERDINGK THIJM."

Wij vermeenen, dat het gewigt dezer mededeeling en de blijkbare aanspraak dezer Kunst-Vereeniging op de aansluiting der nederlandsche Katholieken niet anders dan verhoogd kan worden door de algemeene bekendmaking van de genoemde pauselijke breve van 4 Jan.; weshalve wij haar dan ook hier eene plaats inruimen:

»Paus Pius IX.

»Geliefde Zonen, Heil en Apostolischen Zegen!

»Ten hoogste welkom waren Ons uwe zeer eerbiedige aan Ons gerigte letteren, van den 20 Augustus des vorigen jaars, die Wij met de grootste genegenheid hebben ontvangen; want, met niet geringe vreugde voorwaar, hebben Wij er in gezien, dat verscheidene katholieke mannen vóór twaalf jaren het besluit genomen en met volharding ten uitvoer gebragt hebben, om in de stad Dusseldorp eene Vereeniging op te rigten, die ten doel heeft, afbeeldingen der Heiligen, welke door beroemde schilders vervaardigd zijn, zorgvuldig op staal te doen graveeren, en tegen een uiterst geringen prijs te verspreiden, ten einde daardoor de Christene volken tot vroomheid, vreeze Gods en alle deugden dagelijks meer en meer op te wekken en aan te vuren, en de afkeurenswaardige prenten, welke de gemoederen der menschen tot kwaad verleiden, en hunne harten bederven, van hen te verwijderen. Het heeft Ons ongemeen verblijd uit dit Uw schrijven op te merken, dat Uwe Vereeniging, met Gods genadige hulp, zoowel veelvuldige moeilijkheden overwonnen, als ook schier ontelbare beeldtenissen van Heiligen, niet slechts in Duitschland, maar ook in Frankrijk, België, Groot-Brittanje en andere wereldstreken onder de geloovige bevolkingen verspreid heeft.

»Daarom, geliefde Zonen, wenschen Wij zoowel U, als allen anderen Katholieken, welke deze Vereeniging hebben opgerigt, en welke tot hare instandhouding alle kracht en moeite in het werk stellen, van harte geluk, en schenken U mildelijk den verdienden lof met den innigsten wensch, dat de Vereeniging zelve met elken dag meer gedijen en bloeijen moge.

»En terwijl Wij U voor de afdrukken dezer platen, welke Gij de goedheid hebt gehad Ons te doen geworden, den schuldigen dank betuigen, schenken Wij U, ten bewijze Onzer vaderlijke liefde en als een voorteeken der belooningen in den Hemel uit de volle toegenegenheid Onzes harten, U zelven, Geliefde Zonen, en allen leden derzelve Vereeniging den Apostolischen zegen.

»Gegeven bij S. Pieter, den 4 Januari des jaars 1855, in het Negende jaar van Onzes Pausschaps.

»Onzen Geliefden Zonen.

»PAUS PIUS IX.

»Het tegenwoordige bestuur der Dusseldorpsche Vereeniging ter verspreiding van gewijde Kunstprenten, te

Dusseldorp a/d Rijn."

Voorts deelen wij hier nog een met goed gevolg in Frankrijk en Duitschland aangewend middel mede, om deze platen en prentjens ten gunstigste te doen werken op de veredeling van den kunstsmaak des algemeens, op de stichting van welgezinde gemoederen en op de waardeering der christelijke kunst en harer heilige voorwerpen:

Iemand wordt lid der Vereeniging: dat is, in Nederland, hij betaalt haren hoofdkorrespondent, den drukker en uitgever C. E. van Langenhuysen te Amsterdam, regtstreeks of door eenig boekhandelaar in de andere gemeenten des Rijks, *f* 5; voor zich alleen, of mede op last van de 1, 2, 3 of 4 andere vrienden, met wie hij overeengekomen mag zijn gezamenlijk een aandeel te nemen. Voor deze *f* 5 ontvangt hij, als hij bij voorbeeld lid geworden is voor den jaargang 1854, het volgende:

Vooreerst: DE ONBEVLEKTE ONTVANGENIS, eene schoone gravure van professor Keller, hoofd eener dusseldorpsche graveerschool, genomen naar eene echte oude voorstelling uit de nederduitsche kunstschool der XVe Eeuw, gelijk die voorkomt op zeker beroemd kazuifel, dat te Xanten wordt bewaard. Van deze plaat krijgt hij één exemplaar in groot quarto gedrukt, en 8 exemplaren in octavo formaat.

Ten Tweede: EENE BEELTENIS VAN DEN H. DOMINICUS, oorspronkelijk geschilderd door den Dominikaner kloosterling Fra Angelico, den welligt grootsten der schilders, die het Christendom tot heden heeft aan te wijzen, dien men, naar zijne geboorteplaats, Fiësole, den »Engel van Fiësole" noemde; of ook »den Gelukzalige" *il Beato*, om de hemelsche uitdrukking, die over zijn persoon verspreid lag. Ook van deze plaat ontvangt men één exempl. in groot quarto, en 8 stuks in oktavo-formaat.

Ten Derde: EENE VOORSTELLING UIT HET LEVEN VAN H. BLASIUS, een der 14 noodhelpers, patroon der wevers, en schutsheilige tegen de ziekten der ademhalingswerktuigen, oorspronkelijk ontworpen door Frans Ittenbach, zijnde een der uitstekendste leerlingen van den beroemden Deger. Deger is een der hoofden van de nieuwere godsdienstige kunstschool in Duitschland, die het bewijs levert, dat Godsvrucht en schoonheid in de echte christelijke kunst hand aan hand gaan, en dat het eene godslasterlijke dwaling is, die men drie eeuwen lang schier algemeen beleden heeft, te beweeren, dat de schoonheid, de poëzie, al wat hart en zin verrukt, in het grieksch-romeinsche Heidendom of zijne zoogenaamde Herleving (*Renaissance*: 1500—1820) gezocht zoû moeten worden. Deger heeft met zijne leerlingen het schoone nieuwe gothische kerkjen van Remagen van de voeteering tot de gewelven met de heerlijkste schilderingen overdekt, en niet zelden omsloten de vingeren, die het palet hielden tevens den rozenkrans, en maakte bij de jonge vrome schilders het gebed één geheel uit met de kunstoefening. Ook van deze plaat ontvangt het Lid voor 1854 negen exemplaren, als boven gezegd is.

Ten vierde. MARIA MET HET KIND JESUS, ALS KNAAPJEN, AAN DE HAND, naar den meester, E. Deger, zelven. Dit is eene der talrijke zoo lieflijke als verhevene voorstellingen, die deze vromere Rafaël der XIXe Eeuw van de H. Moedermaagd gegeven heeft. Alwederom van deze plaat ontvangt men negen excemplaren.

Ten vijfde. DE H. JOANNES DE EVANGELIST, een der twaalf Apostelen, gelijk ze gedacht en geschetst zijn door den grijzen Frederik Overbeek. Bij dezen naam moet het hart van alle katholieke kunstvereerders gloeijen van eerbied en vreugde: OVERBEEK, een der schoonste triomfen, die de waarheid op de dwaling in onze eeuw behaald heeft. In 1810 ontvlood hij met een aantal kunstbroeders zijn vaderland, Duitschland, dat beroerd werd door eene der noodzakelijke nawerkingen van het revolutionnaire gift, dat de Hervorming der XVIe Eeuw met zoo milde hand door heel Europa heeft uitgestrooid. En die kunstenaars, Lutheranen geboren — schilders, beeldhouwers, graveurs, dichters, wijsgeeren nemen de wijk — waarheen? — naar de Eeuwige Stad. En in de stille afzondering van een vervallen klooster gaan zij aan 't nadenken over de wereld en de kunst, over de geschieen de godsdienst, over zich-zelven en over de Kerk: en op eens — daar hoort men te Rome van een plegtigen terugkeer tot het Katholicisme van eene geheele schaar der uitgelezenste en edelmoedigste kinderen van Germanië: Overbeek en de zijnen worden katholiek; Frederik Schlegel wordt Katholiek en leert, binnen de wanden der Katakomben, zijne vrienden door te dringen tot de geheime-

missen der mystiek, tot de hoogste krachten der christelijke kunst. De nieuwere duitsche kunstschool is geboren. De geestverwanten van Overbeek verspreiden zich heel Duitschland door, en hun geest ontsteekt de gemoederen veler kunstenaren zelfs aan gene zijde der Noordzee. Alleen Overbeck blijft in Rome, als ware 't om op het gebied der kunst, in de nabijheid van de bron der waarheid, de bewaarder te zijn van het geheim hunner gave en hunner glorie. Ook van die plaat, gegraveerd door Keller, ontvangt men negen exemplaren.

Ten Zesde: De H. Lucia, naar Anfano de Pietro, voor de vriendin der italjaansche kunst uit een tijd toen nog *één* geest de kunstenaars van onze germaansche landen en van Italië bezielde — de geest van het Katholicisme.

Ten Zevende. De H. Alexander, Paus en Martelaar; eene heerlijk natuurlijke en gevoelig bewerkte afbeelding van dezen Paus, oorspronkelijk geschilderd door den Engel van Fiësole (zie boven ad 2°). Van de H. Lucia en den H. Alexander, die klein van kader zijn, ontvangt men te zamen op één quarto-blad, een exemplaar; en voorts van elk 8 stuks in kleiner formaat.

Ten achtste. Voorstelling van den H. Wilhelmus, den edelen en moedigen stichter van het Huis van Oranje, een der vermaardste helden onder Karel den Groote; in zijn strijd tegen de Saraceenen; en die dus den Nederlander dubbel belangrijk is. Deze plaat is gevolgd naar eene teekening van Andræas Müller, een der cieraden van de Dusseldorper school.

Ten negende. De H. Joannes Nepomucenus, door Müllers kunstbroeder J. Settegast. De vrome Hertog van Aquitanië, Willem van Oranje en S^{t}. Jan Nepomucenus, dien het hoogmoedig ras onzer bouwers van hangende ijzerdraad-bruggen en spoorwegen onder water door wel wat ijverig mogt aanroepen, verschijnen weêr in groot quarto op één blad, gelijk S^{t}. Lucia en S^{t}. Alexander, en buitendien ontvangt men ook, gelijk van deze, 8 afdrukken van elk in kleiner formaat.

En deze 79 (zegge negen-en-zeventig) staalgravuren, die wij hier beschreven hebben, ontvangt men bij elkaâr voor *f* 5.

En wie nu ook het lidmaatschap voor 1853 of voor een der vroegere jaren neemt en voor 1855 Lid blijft, en dus nog weêr tot de zelfde geringe bijdrage twee partijen platen neemt in eene even rijke verscheidenheid van voorscellingen verdeeld als die van 1854, ontvangt *gratis* een der schoonste gravuren in folio, welke de nieuwe kunst heeft opgeleverd, uit het laatste meesterwerk van Deger. Zij stelt voor: »De Moedermaagd het kind de waereld aanbiedende, terwijl Het deze zegent, en het kruis aanvaardt. Lid wordende alleen voor 1854 en dit loopende jaar kan men de plaat tegen betaling van *f* 2.40 bekomen.

De door den heer van Langenhuyzen uitgegeven prospektussen vermelden al de verschillende prenten, die de »Vereeniging" sedert 1842 in het licht gezonden heeft. Het zijn ongeveer honderd en twintig verschillende voorstellingen.

Wanneer men nu voor den jaargang 1855 lid wordt, en men zou daarbij verlangen een kompleet stel van al de vroeger uitgegeven platen, doorgaands in oktavo formaat — dan zou dit stel te staan komen op ruim *f* 8, behalve de folioplaat van Deger, die de leden van 1853, 1854 en 55 gratis ontvangen, de leden van 1854 en 55 a *f* 2.40 en ieder ander, zoo lang de voorraad strekt, tot *f* 5.

De talrijke exemplaren nu, welke de Leden der Vereeniging, van al deze prenten, ontvangen, zijn natuurlijk bestemd om weggegeven te worden. De geheele zaak is een liefdewerk, en de Leden worden ondersteld de katholieke kunst, in dezen, ook door liefdedaden te willen bevorderen. In Duitschland en in de departementen van Frankrijk schenken de Leden der Vereeniging hunne exemplaren weg (op het eene exemplaar in quarto na, dat ze voor zich zelven behouden) aan jeugdige vrienden en vriendinnen, aan onderhoorigen enz. Zij geven ze voor belooningen aan kinderen, en maken daar dan de bepaling bij, wanneer ge mij, over zoo veel dagen of weken, deze prent nog ongeschonden kunt laten zien, moogt gij er eene andere *bij* uitzoeken. Zoo doende wordt het jongere geslacht eerbied voor de schoonheid der heilige kunst ingeboezemd, en wordt ook het godvruchtig doel, dat men zich voorstelt, bijna zeker bereikt. Wij weten kinderen van 7 en 8 jaar, wien, door het zien en herzien dezer heerlijke kunstplaatjes, hun smaak reeds in zoo verre gevormd is, dat de boersche Heiligen van den meester des koloriets en der kompozitie, den levensvollen, maar weinig mystischen Rubbens, geene genade meer vinden in hunne oogen, en dat vooral de onverdraaglijke *coquetterie*, het eigenlijk sensualismus der zoo gezegd bevallige fransche bidprentjes, enz. met en zonder zilveren bloemranden, hen zigtbaar tegen de borst stuit en met de blaam van »wereldsch" op zij geworpen wordt.

Welke partij ook voor bidprentjes van deze gravuren te trekken valt, moge eindelijk blijken (en daarmeê geven wij het voorwerp aan de behartiging aller weldenkenden over), uit de volgende rezumtie der prijzen, bij bestellingen, die men uit de vroegere jaargangen zoû willen doen:

	Voor Leden der Vereeniging	Voor andere Partikulieren
Groot 4° bl., waaronder twee plaatjes op één blad	*f* -.25	*f* -.30
Royaal 8° bl.	-.17^{5}	-.20
Groot 8° bl.	-.08	-.15
18° bl.	-.06	-.12^{5}
32° prentjes	-.04	-.07^{5}

Van de laatste soort worden altoos 2 prentjes op één blad verkocht.

Men schrijft ons uit Borne:

»Bij de openbare teregtzitting van het Provinciaal Hof van Overijssel, op 13 dezer, droeg de advokaat-generaal de bewering voor, dat de kerkhoven in Twenthe niet waren ingerigt volgens de wet, en dat de pastoor zich verzette op last der hooge geestelijkheid. De eerste bewering omtrent de kerkhoven is ten eenemale bezijden de waarheid, wijl het juist te Twenthe is dat de kerkhoven beter in orde zijn dan in eenig ander gedeelte van ons vaderland. Men is zulks hoofdzakelijk verschuldigd aan den ijver van den vroegeren aartspriester, alsmede aan de zorg der geestelijkheid, die steeds zich tot rigtsnoer stelt de bekrompenheid van andersdenkenden niet te kwetsen. Wat de tweede bewering van den advokaat generaal betreft, als zoude de pastoor handelen op last zijner geestelijke overheid, hieromtrent behoeft niets gezegd te worden, wijl de beschuldiger in gebreke is gebleven voor zijne aantijging een enkel bewijs bij te brengen.

»Na deze uit de lucht gegrepen beschuldigingen, trad de advokaat Ribbius voor het openbaar ministerie op en sprak twee uren lang, hetgeen niet weinigen vreeselijk verveelde. De advokaat Bloemen heeft met veel talent en ongemeene kracht, die rede stuk voor stuk ontzenuwd. Er was beweerd dat het de bedoeling der wet was om anderdenkenden voor ergernis of aanstoot te bewaren, doch Mr. Bloemen merkte hierbij aan, dat er nooit van ergernis of aanstoot iets was gehoord, en dat eerst twee jaren nadat de wet in werking was, sommige lieden begrepen hadden zich geërgerd te moeten houden en dat er geen wet ter wereld was, die hun de vrijheid daartoe kon betwisten. Het is echter die Grondwet, die de vrijheid van Godsdienst waarborgt, welke bovengenoemde lieden met hun voorgewende ergernis zoeken te niet te doen.

»Over het woord *besloten* was het Openbaar Ministerie schrikkelijk langdradig en verward. Alles werd daarbij over hoop gehaald en woordenboeken geraadpleegd. Men trachtte zelfs om door vergelijkingen het woord *besloten* zich duidelijk te maken, en kwam tot de konklusie dat een goed toegelakte brief, waarin men volstrekt geen kijkje kon nemen een *besloten* plaats was. De advokaat Bloemen heeft op een en ander geantwoord door hoofdzakelijk te wijzen op het spraakgebruik, en aangetoond hoe belagchelijk het was een toegelakten brief als het model eener *besloten* plaats aan te nemen. Want volgens dit model zou een besloten plaats alleen die ruimte kunnen genoemd worden, waarin volstrekt geen lichtstraal kan doordringen. Over de bekende cirkulaire van den minister van Justitie vermeende hij niet te moeten spreken, als zijnde dit stuk van alle waarde ontbloot, en hij noemde het, gelijk het genoemd moet worden, »een eigen baksel des ministers."

»Reeds bij de teregtzitting te Almelo had men er vooral opgestaan om te weten of de poort van het kerkhof tijdens de beaarding open had gestaan of was gesloten geweest, en mr. Bloemen had daarop ten antwoord gegeven dat zulks volstrekt niets ter zake deed, wijl godsdienstoefeningen altijd met geopende deuren moesten gehouden worden. Ook hier kwam men telkens met allerlei vragen op dit punt terug. Het is niet regt duidelijk met welke bedoeling men zulks deed."

Het *Handelsblad* laat de mededeeling van de beschikking dd. 31 Julij van den minister van Koloniën op het adres van den heer van Vliet, dd. 14 Julij (zie ons vorig Nommer), van de volgende regelen voorafgaan:

»De inhoud van dat stuk verrast ons. In ons nommer van 6 Augustus gaven wij als onze verwachting te kennen, dat er weldra eene vereffening zou tot stand komen. Wij zeiden toen.

»De heer van Hoëvell zal in het antwoord van den minister van koloniën, op de interpellatie van 20 Junij jl., gezien hebben eene toenadering om alsnog gevolg te geven aan het besluit der kamer van 3 Maart, en uit parlementaire welvoegelijkheid daarin voorhands hebben berust. Daarbij heeft de heer van Hoëvell zich daags na de interpellatie op reis begeven, zoodat de brief van den heer van Vliet, (zie *Handelsblad* van 23 Junij jongstl..) hem niet in tijds kan zijn ter hand gekomen. Wel is waar zou een ander lid, toen de brief publiek was geworden, de zaak hebben kunnen opvatten, maar ook daartegen zal zich eenig, welligt wat ver gedreven besef van parlementaire welvoegelijkheid verzet hebben. Bovendien liep de zitting reeds ten einde, en dan zijn de leden niet genegen onderwerpen, welke niet aan de orde zijn, ter sprake te brengen. Overigens meenen wij te mogen vermoeden, dat er weldra eene vereffening zal tot stand komen; de minister sprak de beschouwingen der kommissie, toen deze aan de orde waren, niet tegen; de heeren I. C. Baud en Rochussen waren in de vergadering, welke zich eenparig met die beschouwingen en de daarop gegronde konklusie vereenigde; het antwoord van den minister op de interpellatie gaat uit van het beginsel, dat het regeringspligt is vergoeding toe te kennen; zeer waarschijnlijk heeft er bij den minister dus slechts eene misvatting plaats gehad, die spoedig zal zijn uit den weg geruimd, zoo zulks niet reeds geschied is.

»Een ieder, die het adres van den heer van Vliet leest, welke staatkundige rigting hij ook toegedaan zij, zal beseffen hoe onbillijk en strijdig met ons staatsregt de beschikking is. Het is ten eenenmale onverklaarbaar, hoe de minister er toe komt, zulk eene beschikking te nemen; evenmin is het te begrijpen, welk doel hij zich voorstelt er mede te zullen bereiken. De Tweede Kamer zal toch niet gedoogen, dat haar onderzoek en votum worden ter zijde geschoven; hetgeen niet alleen zou strijden met allen eerbied voor de volksvertegenwoordiging, maar ook met alle mogelijke goede trouw, vermits het votum gevallen is zonder eenig tegenzeggen van den minister."

Dezer dagen verschijnt bij Gebr. Verhoeven te 's Bosch eene vertaling van *Sambuga, de Priester voor het altaar.* Wij hebben er met genoegen kennis mede gemaakt, en twijfelen niet of velen, zoo niet allen, zullen het met voldoening en stichting lezen. In het allerheiligste Sakrament des Altaars is Christus-zelf, onze offeraar en ons offer tevens, tegenwoordig. 't Is de verhevenste onzer geheimenissen. De heilige Mis, alwaar Jezus zelf eigentlijk de priester is, en de tijdelijke priester slechts als zijn vertegenwoordiger in zijnen naam handelt, stelt den hemelschen Vader den kruisdood zijns welbeminden Zoons voor oogen, en doet ons eene nieuwe mededeeling uit de oneindige verdiensten van het Lam Godstockomen. In de heilige Kommunie is het allerheiligste Sakrament des Altaars den Christen een zielevoedsel: het doet hem in Christus en Christus in hem blijven; het doet hem voor en door Jezus leven, zooals Jezus-zelf voor en door den Vader, die Hem gezonden had. Dit Sakrament is, in één woord, ons alles: want hoe zou Hij, die zelfs zijn Zoon niet gespaard, maar hem voor ons allen overgeleverd heeft — hoe zou Hij ons met Hem niet alles hebben gegeven?

Over dit onderwerp, waarover de katholieke godsvrucht zoo gaarne onderhouden wordt, zal een stichtend werkje uit de pen eens mans gevloeid, zoo als *Sambuga* was, steeds welkom zijn. In Duitschland heeft zeker niemand, bij het verschijnen van dit geschrift, onder Sambuga's naam, zich daarvan iets gewoons voorgesteld, en voor Nederland zal het aanvankelijk toereikend zijn in aanmerking te nemen, dat Sambuga's onvergetelijke vriend, de Hoogw. Sailer in zijn geschrift: *wer Sambuga war*, een duurzaam gedenkteeken ter eere diens schrijvers heeft opgerigt. Het onderwerpelijke boekje nu vestigt het oog op de waardigheid en heiligheid van 's priesters altaardienst; geheel zijn leven moet daaraan zijn toegewijd: maar vooral moeten de ontzaggelijke oogenblikken der bediening zelve heilig zijn. Reeds in de sakristij nadert U de schrijver als een andere engel-bewaarder, vervult uw binnenste met de heiligste gedachten en voornemens en maakt u aldus de ingetogenheid tot eene behoefte. Terwijl hij vervolgens u tot levendigheid van geloof opwekt, uwe vrees met de zoetste hoop matigt, uw hart met de ware liefdetaal der godsvrucht balsemt en tevens waarschuwt voor hetgeen de stichting der geloovigen zou kunnen hinderen, leidt hij u ten altaar op en staat u daar bij alle verrigtingen ter zijde, bij alles u herinnerende, wat gij doet.

De vertaler, blijkens zijne voorrede een priester, zegt dàâr, dat hij vooral op zon- en feestdagen „den onbezetten tijd tusschen de vroege en late dienst „ met de lezing van dit boekske trachtte te heiligen: voor een dergelijk gebruik is het inderdaad naar wij het inzien, zeer toe geschikt en beter, dan om achter één uitgelezen te worden. Ieder nummer staat hier, bijna zoo als in de *Navolging van Jezus* op zich zelf; ieder verdient afzonderlijke overweging en zal u bij herhaalde lezing meestal nieuwe gedachten ingeven, nieuwe gewaarwordingen in u opwekken. De vertaler schijnt overigens niet zeer gerust over de ontvangst, welken eenige aanmerkingen des schrijvers op andere tijden en zeden, dan wij God lof! in ons vaderland gekend hebben; hij (de Vertaler) maakt in de voorrede eenige verontschuldigingen, dat hij ze zoo gelaten heeft, en werkelijk hadden wij ze kunnen ontbeeren, zonder dat het boekske, naar wij hopen, er minder nuttig om zou geworden zijn. Wij vertrouwen echter, dat de dank voor zijn geschenk van Sambuga's geschrift, den Vertaler vergeven zal, dat hij Sambuga heeft gelaten, die hij was.

Opgaaf van Cholera-Lijders.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt alhier, zijn van den 9 tot en met 15 September 1855 aangegeven: 71 mannen en 71 vrouwen, te

zamen 142 personen; waarvan in het Hospitaal zijn opgenomen 15 mannen en 19 vrouwen. Overleden 62 mannen en 73 vrouwen, te zamen 135 personen; daarvan in het Hospitaal 9 mannen en 15 vrouwen; van dáár uitgegaan 13 mannen en 17 vrouwen; blijven alzoo daar in behandeling 27 personen.

Namens de kommissie voornoemd,
C. G. VAN HEES, *Sekretaris.*

Z. M. heeft jhr. Mr. J. A. Singendonk, griffier van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw. — Aan W F van Otterloo, hofraad, sekretaris van Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, vergunning verleend tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen der russische ridderorde van St. Anna 2de kl., met de Keizerlijke Kroon. — Eervol ontslagen, op hun verzoek, de navolgende officieren bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam, als A Koopmans, Mr. J. van Eeghen, H. M Gildemeester en A. F. Willink, als 1ste luits; Mr. P. J. Bosch v. Drakestein en W. A. Croockewit, als 2de luits

---

'sGRAVENHAGE, 17 Sept. Den 15 dezer is het eerste Nommer verschenen van het *'s Gravenhaagsche Weekblad*, eene nieuwe courant, die de plaats zal innemen, welke voorheen door den *Nieuwsbode* werd bekleed. Zij zal zich bepaald en opzettelijk bezig houden met de stad 'sGravenhage-zelve en hare ingezetenen. In zooverre en ook met het oog op zijn geringen prijs, ƒ1.15 in de drie maanden, zal dit zestiende der in 's Hage uitkomende week- en dagbladen zeker vele lezers vinden.

— 18 Sept. In de zitting van heden zijn tot kandidaten voor het voorzitterschap der Tweede Kamer gekozen de heeren: Gevers, Strens en van Rappard.

ALKMAAR, 16 Sept. Ter kaasmarkt van den 14den zijn aangevoerd 539 stapels kaas. wegende te zamen 107,112 Ned. ℔. De prijs was voor kleine ƒ27.25, en kommissie ƒ27 per 50 Ned. ℔.

DELFT, 15 Sept. Tegen de gemeente is eene procedure ingesteld door regenten van het oude en nieuwe gasthuis, ter zake van de rangschikking van dat gesticht volgens de armenwet.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad:*

PETERSBURG, 17 Sept. De *Russische Invalide* meldt: Bij keizerlijke dagorder is aan het leger den val van Sebastopol bekend gemaakt; de Keizer zegt daarin dank aan de dappere verdedigers, wier namen onvergetelijk zullen blijven als die der helden van Pultawa en Borodino.

MARSEILLE, 17 Sept. De engelsche stoomboot *Telegraph* wordt gewacht. Met deze gelegenheid zullen de uitvoerige rapporten der generaals over de bestorming van den Malakoftoren aangebragt worden.

De Onderkoning van Egypte, Said-Pacha, wordt morgen hier verwacht. Hij zal de tentoonstelling te Parijs bezoeken.

De beroemde grieksche patriarch Maximos Moiloum is te Alexandrie overleden.

Zes bataljons infanterie van linie zijn hier aangekomen en zullen nog deze week te Toulon naar de Krim worden ingescheept. Men zegt, dat ook 10,000 paarden derwaarts zullen worden gezonden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Sept. Omtrent het plan door de geallieerden te volgen is nog niets met zekerheid bekend. Het is waarschijnlijk dat de Krim bij voortduring het tooneel van groote operatien zal blijven.

— Uit Marseille wordt gemeld, dat de verzending van oorlogs-materieel wel verre is van gestaakt te zijn en dat er bovendien toebereidselen worden gemaakt om tien duizend paarden naar het Oosten te zenden.

— Volgens de *Presse* verwachtte men te Marseille de aankomst van Seid-Pacha onderkoning van Egypte, die voornemens is zich naar Parijs te begeven.

— Volgens de *Patrie* is er door engelsche schepen eene herkenning der reede van Reval gedaan en houdt men zich daar ter plaatse bereid op een aanval der geallieerde vloot.

— De bladen vermelden de vernieling der russische vloot in de Zwarte zee, herinneren bij die gelegenheid hoe aanzienlijk die vloot vóór het openen van den veldtogt was. Zij was toen bemand met 20,000 koppen en bestond uit 19 linieschepen van 92, 94, 100 en 120 stukken, voorts uit 12 fregatten, 10 schoeners en brikken en 30 stoomschepen. Van die geheele zeemagt is thans niets meer over.

— De *Constitutionnel* publiceert weer een korrespondentie-artikel uit Weenen dd. 10 September, waaraan wij de volgende opmerkenswaardige plaatsen ontleenen:

»Het weener kabinet had, door eene reeks feiten, waarvan ik er enige zal aanhalen, aan Rusland genoegzaam te kennen gegeven zijn besluit, om zich tegenover dat rijk in eene zoo beteekenende stelling te houden, dan dat graaf Nesselrode een oogenblik zich er in had kunnen vergissen.

»Denzelfden dag dat graaf Buol aan den heer Drouyn de Lhuys en lord John Russell het voorstel van Oostenrijks ultimatum mededeelde, vroeg prins Gortschakoff, gissende wat er in de intieme konferentie van 22 April gebeurd was, eene audientie aan Frans-Jozef, zich ongetwijfeld vleijende den graaf Buol te zullen tegenwerken, door den Keizer-zelven de gevaarlijke gevolgen voor oogen te brengen van den nieuwen weg, welken het ministerie van Buitenlandsche Zaken in Oostenrijk had betreden. Zijne Majesteit daarentegen aan Rusland duidelijk willende doen voelen, dat graaf Buol slechts de politiek van zijn eigen souverein verwezenlijkte, weigerde glad af de door vorst Gortschakoff verzochte audientie. In andere tijden zou Rusland, vernemende dat de Keizer van Oostenrijk den gezant van den Czaar eene audientie had geweigerd, onverwijld zijne diplomatische betrekkingen met het weener hof afgebroken en vorst Gortschakoff teruggeroepen hebben. Het gaf evenwel niet het minste blijk van misnoegen en de weigering der audientie, waardoor het grievend gekwetst was, stilzwijgend voorbijziende, vermeerderde het van dien oogenblik aan zijne pogingen om zoo mogelijk, van lieverlede Oostenrijk te verwijderen uit de met de westersche mogendheden gesloten alliantie.

»Sedert het sluiten der konferentien te Weenen werd nu omtrent dat onderwerp een tamelijk drokke briefwisseling gevoerd tusschen het moskovische kabinet en het oostenrijksche gouvernement. Graaf Nesselrode, de vreedzame bedoelingen van Rusland betuigende, zorgde in al zijne dépêches te insinueeren dat, dank zij Oostenrijk's wijsheid en gematigdheid, het werk des vredes grootelijks zou worden bevorderd, zoodra eene welgezinde en opregte verstandhouding tusschen beide kabinetten zou zijn hersteld. Het weener kabinet ontving de verklaringen met eene edele en waardige terughouding, den graaf Nesselrode antwoordende dat het enig en uitsluitend middel om op onweersprekelijke wijze de vreedzame bedoeling van Rusland te bewijzen, dit was, de billijke eischen der verbondene mogendheden, van 2 December te onderschrijven onder welke mogendheden Oostenrijk steeds geteld moest worden.

»Graaf Buol, om den minsten twijfel omtrent de bedoelingen van het keizerlijk kabinet te doen ophouden, oordeelde het raadzaam aan Frankrijk en Engeland den tekst zelven der dépêches mede te deelen, die tusschen Weenen en Petersburg gewisseld waren geworden. Alzoo verkregen de westersche mogendheden de volle overtuiging, dat tegenover Rusland het keizerlijk oostenrijksch kabinet zich meer dan ooit voornemens toonde om aan de verbindtenissen trouw te blijven, welke het had aangegaan tegenover de westersche mogendheden. door de onderteekening van het traktaat van 2 December. Dienvolgens was de moskovische diplomatie vooraf verwittigd dat Oostenrijk geen voorstel van schikking zou doen of ondersteunen, dat niet volkomen met het verbond van 2 December strookte.

»Een onlangs plaats gehad hebbend feit heeft gelukkiglijk de opregtheid der oostenrijksche politiek bevestigd.

»De onmogelijkheid om Sebastopol te behouden, was in den Raad des Czaars gebleken, sedert de schitterende overwinning, waarmede de expeditie der engelsch-fransche vloot in de azofsche en kaspische zee. Van dien dag aan besloot graaf Nesselrode, na de bevelen van zijn souverein ontvangen te hebben, eene laatste poging te beproeven om Oostenrijk ten minste te bewegen aan Rusland zijne zedelijke hulp te verzekeren, ten einde zoo goedkoop mogelijk uit eene gesteldheid te geraken, die alle dagen verergerde.

»Graaf Valentin Esterhazy, oostenrijksch vertegenwoordiger te Petersburg, laatstelijk verlof verkregen hebbende wegens familiezaken, nam, als naar gewoonte, afscheid van den Czaar en van graaf Nesselrode, om naar Weenen te vertrekken. Zoowel Keizer Alexander II als zijn aartskanselier, drongen bij den oostenrijkschen gezant aan, dat hij te Weenen al zijnen invloed zou doen gelden, ten einde eene toenadering tusschen Oostenrijk en Rusland te verwezenlijken, en aan de wederzijdsche betrekkingen tusschen beide gouvernementen het vriendelijk karakter weder te geven, dat zij hadden, alvorens de oostersche quæstie ontstond.

»Terzelver tijd zond graaf Nesselrode, die het raadzaam oordeelde de bijzondere pogingen van graaf Valentin Esterhazy door een formeelen en officiëelen stap van wege het russische gouvernement te ondersteunen, aan vorst Gortschakoff eene dépêche, om ze den graaf Buol voor te lezen, en hem een afschrift er van te geven.

»Al de hulpmiddelen der talenten van den russischen aarts-kanselier, en ze zijn groot, werden aangewend om aan het weener-hof te bewijzen, dat de bevestiging der europeesche orde voornamelijk afhing van de goede verstandhouding van Oostenrijk en Rusland, eene verstandhouding voor welke het petersburger hof bereid was alle mogelijke opofferingen te doen. Graaf Nesselrode voegde er bij dat Rusland opregt de oorzaken betreurde, welke, onafhankelijk van zijnen wil, koelheid en wantrouwen tusschen beide gouvernementen hadden verwekt. Het oostenrijksche hof uitnoodigende den sluijer der vergetelheid over de vijandelijke gezindheid en de grieven van het verledene te trekken, bood hij, namens den Czaar, de hand aan tot eene volkomen en duurzame verzoening.

»Indien Oostenrijk de minste nevengedachte had gehad betreffende het traktaat van 2 December, het zou er natuurlijk toe gebragt zijn geworden, om lang en rijpelijk het antwoord te overwegen, dat gegeven moest worden op een zoo belangrijken stap, als waartoe het russische kabinet was overgegaan. Integendeel, met een haast, die, het mag gezegd worden, te Parijs en Londen luide is gewaardeerd, verklaarde Keizer Frans Jozef. door monde van graaf Buol aan Rusland: *dat Oostenryk, Frankrijks en Engelands bondgenoot zijnde en moetende blijven, het in de onmogelijkheid was de hand te leenen tot eene andere toenadering dan die zich gelijkelijk zoude uitstrekken tot al de mogendheden, welke het traktaat van 2 December onderteekend hadden.*

»Het vereischt konstatering dat, hoewel het besproken feit onlangs heeft plaats gehad, het evenwel tot een tijdstip opklimt, dat men te Weenen verre was van te durven hopen, toen de inneming van Sebastopol in zulk een kort tijdsverloop volbragt zou worden. Gelijk men ziet werd dus de verstandhouding, en wel de degelijkste verstandhouding hersteld tusschen Oostenrijk en de westersche mogendheden, vóór de groote overwinning, welke met onverwelkbaren roem de expeditie in de Krim bekroont, en die, men mag er van verzekerd zijn, heden in onze hoofdstad eene schier even groote blijdschap als te Parijs-zelve heeft verwekt. Daarmede is alles gezegd."

— In onderscheiden plaatsen der sardinische Staten worden meetings gehouden, die even als te Turijn waarin de verklaring wordt afgelegd dat het ministerie het vertrouwen der natie heeft verloren. De ministerieele organen weten bijna niet meer wat zij moeten zeggen.

— Uit Madrid wordt gemeld dat het voorgenomen verbond van Spanje met de westersche mogendheden, bij alle partijen de grootste afkeuring ondervindt. Het gouvernement is echter voornemens zijn plan door te zetten, wijl het geen beter middel weet te vinden om zich in het bewind staande te houden, dan de bescherming der westersche mogendheden; en daar Engeland waarschijnlijk even als aan Sardinië geld zal schieten, maakt het ministerie er geen zwarigheid van om de natie ten offer te brengen.

— In de jongste berigten uit Rome wordt met geen enkel woord gewag gemaakt van het levensgevaar, waarin Z. H. de Paus op nieuw zou verkeerd hebben, en dat medegedeeld is door alle bladen. Men mag dus aannemen dat dit geval weder een verdichtsel is. De tijdingen uit Rome behelzen weinig of geen nieuws.

STADSNIEUWS.

In de 227ste Staats-Loterij zijn in de 4e Klasse bij de 2e Trekking prijzen van ƒ1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 10366 ƒ25000, N°. 3598 ƒ2500, N°. 5916, 2560, 13564 en 12455 ieder ƒ1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 18 September.

BEVALLEN (13 Sept.): E. Costerman, geb. Hoppe, Z.
OVERLEDEN (12 Sept.): L. Gunther, 54 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 18 September.

Gisteren is eene zeilende lading Arracan Rijst van 6300 balen a ƒ8⅞ afgedaan.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 17 Sept. Tarwe. Puike Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. 1854 ƒ510, 525; Middelsoort dito ƒ480, 504; puike Zeeuwsche, Vlaams en Overm. 1855 ƒ495, 504; Middelsoort dito ƒ450, 492; Zomer dito ƒ458, 480. — 155/2 ℔ witb. Poolsche ƒ565; 154/2 ℔ jarige Rhijn ƒ520, ƒ525; 154/2 ℔ Deensche ƒ510; 158/2 ℔ Kubanka ƒ510; 161, 163/2 ℔ nieuwe Bovenl. Ris ƒ558, 560; 159, 165/2 ℔ jarige dito dito ƒ560, 580. — Rogge. Zeeuwsche en Vlaamsche ƒ330, 336; nieuwe dito en dito 1855 ƒ353, 369; Noordbrabandsche ƒ323, 330; nieuwe dito 1855 ƒ348, 353. — 152/2 ℔ Rostocker ƒ370; 150/2 ℔ Mecklenburger ƒ365; 149/2 ℔ Pommer ƒ360; 14?/2 ℔ Pruissische ƒ360; 145/2 ℔ Archangel ƒ353; 140/2 ℔ Munstersche ƒ333; 141/2 ℔ Stockholmer ƒ350. — Garst. N. Zeeuwsche en Vlaamsche Winter 1855 ƒ228, 243; dito Zomer 1855 ƒ219, 234. — 139/2 ℔ Engelsche ƒ274. — Haver. Zeeuwsche en Polder Korte ƒ156, 165; dito en dito Voeder ƒ141, 150; Ligte dito ƒ120, 138. — Boekweit. Noordbrabandsche op 140/2 ℔ 1855 ƒ290, 295, 300; Holsteinsche ƒ285; Oost-Vriessche Veen ƒ272. — Boonen Zeeuwsche Paardeboonen ƒ270, ƒ285. — Erwten. Nieuwe Zeeuwsche Blaauwe 1855 ƒ345, ƒ360; dito dito groote ƒ360, 375; dito Witte 1855 ƒ288, ƒ315; Geldersche dito 1855 ƒ405, 435. — Van Koolzaad was niet veel aanvoer en rekenen wij de waarde van Zeeuwsch Zakmaat 91 £. Zomerzaad is van 85 tot 90 £ in onderscheidene kwaliteit gedaan. — Kanariezaad blijft gevraagd. Noteren ƒ11 a 12½. — Bruin Mosterdzaad ƒ23, 24, Geel dito ƒ17½, 18½ per Mud. — Lijnkoeken ƒ140, 150 per 1040 St.

Ter Beurze is verkocht: Tarwe. 162/2 ℔ nieuwe Bovenl. Ris ƒ580; 165/2 ℔ jarige dito dito ƒ575; 161/2 ℔ dito dito dito ƒ570. — Rogge. 146/2 ℔ Deensche te Schiedam ƒ335; 143/2 ℔ Riga Poolsche ƒ355; 140/2 ℔ Stockholmer ƒ347; 146/2 ℔ gedr. Deensche ƒ350; 148/2 ℔ Engelsche ƒ348. — Gerst. 120/2 ℔ gedr. Zweedsche te Schiedam ƒ258, 132/2 ℔ Dito Deensche ƒ265, 127/2 ℔ Liebau ƒ272, 273; 128/2 ℔ dito ƒ275. — Koolzaad. Vlaamsch Gestort 93 £. Zeeuwsch,

Vlaamsch en Flakkeesch 85 tot 92 &, slechts gedeeltelijk geplaatst. — Lijnzaad. 110/111 ℔ Koningsberger ƒ450.

SCHIEDAM, 17 Sept. Rogge. Verkocht: 146/2 ℔ Deensche ƒ255 6/w. — Gerst. 129/2 ℔ gedr. Zweedsche ƒ258 6/w.; 127/2 ℔ Libau ƒ273 3/m.; 132/2 ℔ gedr. Deensche ƒ265 3/m. — Moutwijn ƒ25,50; Jenever ƒ31; Amst. Proef ƒ32,25, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	17 SEPT. 4½ u. gebl.	18 SEPT. 4 u. gebl.		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63 11/16	63⅝	à	63 11/16
Dito Dito	3	76	76		
Dito Dito	4	93 9/16	93 9/16		
O. I. Leening 1844	4				
Amortisatie	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Arnh. Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank.					
België, Certifikaten	2½				
Dito *Rothschild*	2½	51 5/16	51		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	19½	19 9/16		
Nieuwe	3	38			
Binnenlandsche	3	32¼	32 5/16		32 5/16
Cert. Coup. Sp. Com.					
Amortisable Schuld		4 11/16			
Portugal, te Londen	3	40½	40⅜		40½
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	102	100⅞		101
Dito A°. 1828—1829	5	101	100½		101
Negot. 1831 en 1833	5	84½			
Nieuwe Engelsche	4½				
Negot. 1840	4	76⅞			
Dito *Stieglitz*	4	75			
Dito Nieuwe	4				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschr. op 't Grootboek	6	58			
Dito Certifikaten	6	58⅛	57¼		
Polen, Obligatiën	4	71½	70⅝		
Aandeelen 1835		143⅜			
Oostenrijk, Metalliek	5	63⅛	63⅛		63 1/16
Dito Nationale	5	67⅜	67 11/16		67 11/16
Dito 1847	2½	32⅝	32 9/16		
Dito 1851 en 1852	2½	32⅝	32 9/16		
Dito Nieuwe	5	74¼	74¼		74⅜
Dito 1854	5	74¼	74¼		74⅜
Weener Bank	5				
Dito	4	56⅞			
Aand. met Loting fl. 250	ƒ				
Nieuwe dito 1854					
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		1⅜	1⅜		1 7/16
Dito Orig.		1⅜	1⅜		1 7/16
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5	101⅜			
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	3				
Louisiana, te Londen	5	100⅜			
Brazilië	5	99			
Dito 1843	5	98½			
Mexiko, te Londen £ 100	3	20⅜	20⅜		20 11/16
Dito Onbepaalde	3	20⅜	20⅜		20 11/16
Peru	4½	75⅞			
Grenada, dito à £ 100	2½	18½			
Dito Uitgestelde		6 15/16			
Ecuador		3⅜	3⅜		
Venezuela, te Londen	4½	26½			
Dito Uitgestelde	1½				
Grieken. Bl. à £ 100	5				

Ecuador onbep. 3⅜; 5 pCt. Stieglitz 81¼.

Met uitzondering der Russ. fondsen die op nieuw tot lagere koersen werden afgegeven was de markt bij geringe omzet iets beter gestemd dan gisteren.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55 11/16	Livorno	2/m.	ƒ 39
»	zigt	» 56 1/16	Napels	»	» 86¼
Bordeaux	2/m.	» 55½	Petersburg	»	» 1.72½
»	zigt	» 55⅝	Weenen	6 w.	» 31
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 36
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 100
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 35
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35½
Lissabon	»	» 41½	Londen	2/m.	» 11,70
Porto	»	» 41½	»	zigt	» 11,80
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam	»	¼

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 17 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 54½, Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 94, Spanje 1—3 pc. 19½; Binnenl. 3 pc. 32 5/16; Romeinen 5 pc. 82½; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 66⅞

PARIJS, 17 Sept. Fransche 4½ pc. 92.—; 3 pc. 66.90; 3 pc. Spanje 32½; id. 1½ pc. —; 4½ pc. Met. —; Rom. Leen. 83½.

LONDEN, 17 Sept. Consols 90½, 3 pc. Spanje buitenl. 38½; 1 pc. dito 19⅞; Comité-Bewijzen 4½; Passive 4⅞; 5 pc. Rusl. 98; 4½ pc. dito 88; 4 pc. Holl. 96½; 2½ pc. id. 65; 5 pc. Sardinië 85½; Brazilië 102; 4½ pc. Peru 77; Gren. uitg. 6⅞; id. werk. 19; 3 pc. Mexiko 21⅛; Turkije —; 4 pc. Portugal 44; Ecuador 4⅞; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 17 Sept. Met. 5 pc. 75⅝; id. 4½ pc. 66⅛; Bank Aktien 1048; Wissel op Londen 10.59, Amst. ——; Parijs 131½; Goud 20½; Zilver 14⅞; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 17 Sept. 3½ pc. Pr. Staatsschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 96⅞.

HAMBURG, 17 Sept. Spanje 3 pc. 30½; id. 1 pc. 18½;

Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—; Weenen —.—.

FRANKFORT, 17 Sept. 5 pc. Met. 66⅛; 1 pc. Spanje binnenl. 19½; id. 3 pc. 31½; Wissel op Londen 3/m. 117½; Parijs 93; Weenen 105; Amsterdam —.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek	ƒ 26,20	a —	Pruissische	ƒ 33½	a —
Napelsche	—,—	„ —	Spaansche	2,37	„ —
Div. in £St.	11,72½	„ —	Hamb. Russ.	34⅞	„ —
Eng. Russen	11,72½	„ —	Russ. in Z. R.	34⅞	„ —
Fransche	55½	„ —	„ Pap. „	—	„ —
Belgische	55⅜	„ —	Pools. in Fl.	27½	„ —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à ƒ10 per Stuk	ƒ 9,70	à 9,80
Oude Gerande Dukaten	» 5,55	» 5,65
Wigtige Souvereinen	» 11,75	» 11,85
» Pistolen	» 9,60	» 9,70
Stukken van 20 Francs	» 9,35	» 9,4[illegible]

Baren Goud en Specien à ƒ 1442,60 per Ned. ℔ fijn 11 à 11½ pc.

SILVEREN SPECIEN.

Piasters per Stuk	ƒ 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,36
Brabandsche Krooner.	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» [illegible]	» 1,78
Zilver 1000 à 980	ƒ —	[illegible]
» 900 » 100	» 104,20	» 104,70

3½ pCts. PRUISSISCHE AANDEELEN van 1855, à Thl. 100. *Eerste Uitloting van 15 Seriën, welke heeft plaats gehad te Berlijn, op 15 September 1855.*

Serie 29 420 607 908 1099 1328 1418 1496
396 517 612 924 1279 1356 1481

De trekking der prijzen geschiedt den 15 Januarij 1856.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 17 Sept. Cruys, Stad Nijmegen, Akyab.
HELVOET, 17 Sept. Koch, Goed Vertrouwen, Akyab. — Voor den wal: Schaap, Jacoba, Akyab.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 18 Sept. in lading naar:

Keulen	D. Hoogewegh, Prins Emil.
»	Th. Wemmers, Colln N°. 7.
Frankfort	A. Jacobs, Frankfort N°. 23.
Wesel	F. Beyer, Jonge Wilhelmina.
Mainz	J. S. Ehrhart, Mainz N°. 8.
Manheim	J. Polsen, Johannes.
Ludwigh. & Manheim	J. G. Fenster, Mein Vergnugen.
Heilbron	C. Heuss, Hoffnung.
Coblentz	A. Deinum, Stad Amsterdam.

Rijnhoogte. ARNHEM 17 Sept. 1 el 92 duim. KEULEN 17 » 10 vt. 3 [illegible]

PRIJZEN DER PERCEELEN,
Geveild op Maandag 17 September, in het O. Z. Heeren Logement.

5. Het Buitenverblijf *het Torentje*, aan den Amstelveensche Weg, nabij de R. K. Kerk, groot b. 8.0603; ƒ[illegible]. Opgehouden.

8. Twee Huizen en Erve, Barberstraat, A 102 en 103; ƒ2750.

9. Een Huis, Achterhuis en Erve, naast de Perceelen N°. 8, A 101; ƒ1150.

10. Een Pakhuis en Erve, naast Perc. N°. 9, A 100; ƒ1125.

(8–10:) ƒ5025, ƒ[illegible] H. J. van O[illegible]

N°. 1 à 4, 6 en 7 zijn niet geveild.

Voor de Spijskokerij der *Vereeniging van den H. Vincentius*, ter gelegenheid van den tegenwoordigen gezondheidstoestand:

Een bankbillet N° 550 ƒ25. Een dito N° 783 ƒ25. Mejufvrouw B. ƒ1. N. N. ƒ2.50. Door F. S. Van N. N. ƒ2.50. 1 coupon N°. 1488 ƒ5. Van onbekende ƒ2.50.

Advertentiën.

(1357) Heden overleed tot mijne diepe droefheid, voorzien te zijn geweest met de HH. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, mijn zeer geliefde Echtgenoot CHRISTIANUS STEPHANUS RIJKE, in den ouderdom van 43 jaren, mij nalatende negen kinderen, nog te jong om het treffend verlies te kunnen beseffen.

BOXMEER, 15 September 1855. — Wed. C. S. RIJKE, geb. PETERS.

Dient tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

De AFFAIRE zal op dezelfde wijze worden voortgezet.

(1351) Men biedt geheel of gedeeltelijk TE KOOP eene **HANDELSZAAK**, waarin jaarlijks ruim ƒ[illegible] verdiend wordt; het Huis is daarbij te Huur of te Koop, terwijl het geld tot drijving der zaak, onder solide borgstelling kan behouden blijven. Zich te adresseren franco onder letter A. Bureau dezer Courant.

Pensionnat de Demoiselles,

ALLEMAND-FRANÇAIS.

Dirigé par les sœurs de la Congrégation des Filles de la Croix à *Malmédy* (Prusse.)

Malmédy, chef-lieu de la partie française de la province rhénane, dans un vallon sain et agréable, aux frontières de la Prusse et de la Belgique, n'est situé qu'à peu de distance de la station de Spa, qui se relie, par Pepinster, à la grande ligne du chemin de fer [illegible] à Aix-la-Chapelle, Cologne, etc.

Un service quotidien de voitures fait communiquer *Spa* à *Malmédy*. Prix 500 francs.

La rentreé aura lieu le 15 Octobre.

S'adresser, pour les renseignements et les Prospectus, à la Supérieure de l'établissement. (1356)

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

VOORLOOPIGE GEWIJZIGDE DIENST, beginnende 19 September 1855.

VAN AMSTERDAM NAAR ROTTERDAM.

Vertrek van Amsterdam.	*Halfweg.	Haarlem. Aank.	Haarlem. Vert.	*Vogelenzang.	*Hillegom.	*Veenenburg.	*Piet-Gijzenbrug.	*Warmond.	Leiden. Aank.	Leiden. Vert.	*Voorschoten.	*H. Oosteinde.	's Gravenhage. Aank.	's Gravenhage. Vert.	*Rijswijk.	Delft. Aank.	Delft. Vert.	Schiedam. Aank.	Schiedam. Vert.	Aankomst te Rotterdam.
														7	7^{5}	7^{14}	7^{17}	[illegible]	[illegible]	[illegible]
8	8^{17}	8^{30}	8^{33}	8^{50}	door	9^{4}	9^{15}	9^{27}	9^{33}	9^{36}	9^{49}	10^{4}	10^{8}	10^{13}	10^{20}	[illegible]	[illegible]	10^{49}	10^{52}	11
8^{30}	8^{47}	9																		
11^{45}	12^{2}	12^{15}	12^{20}	12^{35}	door	12^{38}	1	1^{12}	1^{18}	1^{23}	1^{34}	[illegible]	1^{53}	1^{59}	2^{5}	[illegible]	2^{17}	2^{34}	2^{37}	2^{45}
4^{30}	4^{47}	5	5^{5}	5^{20}	door	5^{33}	5^{45}	5^{57}	6^{3}	6^{8}	6^{19}	[illegible]	6^{38}	[illegible]	[illegible]	[illegible]	7^{2}	7^{19}	7^{22}	7^{30}
7^{30}	7^{47}	8	8^{5}	8^{20}	8^{28}	8^{35}	8^{46}	8^{58}	9^{4}	9^{9}	9^{20}	[illegible]	9^{39}	[illegible]	[illegible]	10	[illegible]	10^{20}	10^{23}	10^{31}

VAN ROTTERDAM NAAR AMSTERDAM.

Vertrek van Rotterdam.	Schiedam. Aank.	Schiedam. Vert.	Delft. Aank.	Delft. Vert.	*Rijswijk.	's Gravenhage. Aank.	's Gravenhage. Vert.	*H. Oosteinde.	*Voorschoten.	Leiden. Aank.	Leiden. Vert.	*Warmond.	*Piet-Gijzenbrug.	*Veenenburg.	*Hillegom.	*Vogelenzang.	Haarlem. Aank.	Haarlem. Vert.	*Halfweg.	Aankomst te Amsterdam.
6	6^{8}	6^{11}	6^{28}	6^{31}	6^{44}	6^{48}												9^{15}	9^{29}	9^{45}
8^{15}	8^{23}	8^{26}	8^{43}	8^{46}	8^{56}	9^{2}	9^{7}	9^{12}	[illegible]	[illegible]	[illegible]	9^{49}	10^{1}	10^{14}	10^{19}	10^{27}	10^{41}	[illegible]	11	11^{15}
12	12^{8}	12^{11}	12^{28}	12^{31}	door	12^{45}	12^{50}	door	door	[illegible]	1^{21}	door	door	1^{49}	door	door	2^{12}	2^{17}	door	2^{45}
3	3^{8}	3^{11}	3^{28}	3^{31}	3^{44}	3^{47}	3^{52}	3^{57}	[illegible]	[illegible]	[illegible]	4^{34}	4^{46}	4^{59}	door	5^{11}	5^{26}	5^{30}	5^{44}	6
7^{45}	7^{53}	7^{56}	8^{13}	8^{16}	8^{26}	8^{32}	8^{37}	8^{42}	[illegible]	9^{7}	9^{12}	9^{16}	9^{31}	9^{44}	door	9^{56}	10^{10}	10^{15}	10^{20}	10^{45}

AANMERKINGEN. Op de Halten, welke met * [illegible] zijn aangeduid, worden [illegible] opgenomen [illegible] zooveel [illegible] in de Rijtuigen voorhanden [illegible]

Op [illegible] Feestdagen [illegible] de *Halten* [illegible] uitgezonderd [illegible] die aan de *zomerbe*[illegible] alle treinen [illegible] den opgeho[illegible] voor zoo [illegible] verlangd [illegible]

Correspondentie met den Nederlandsch-Belgischen Spoorweg.

De Trein van 7 ure van *'s Hage* en de Treinen van 8 ure en 11 ure 45 minuten van *Amsterdam* staan te *Rotterdam* in verband met het vertrek der Stoombooten van den Antwerpschen spoorweg van 8 ure [illegible] 11 ure 30 minuten en 40 ure. De Treinen van 12 ure en 3 ure van *Rotterdam* staan in verband met de [illegible] van 6 ure 30 minuten en 9 ure 50 minuten van *Antwerpen*.

Aan alle Hoofdstations van de beide Spoorwegen zijn DOORLOOPENDE PLAATSBILLETTEN verkrijgbaar. De Bagage der Reizigers wordt mede op doorloopende Reçus aangenomen en door de zorg der beide Maatschappijen te [illegible] kosteloos overgebragt.

NB. De Extra-Treinen des Zondags, Maandags en Donderdags tusschen *Amsterdam* en *Haarlem* [illegible]

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.